

no vrijedan i inspirativan na sva tri nivoa. Prikupljanje obavijesti iz izvora temeljito je i pouzdano (premda će povjesničar koji se bavi dubrovačkim temama ponekad, primjerice kod radova pod VIII i IX, zažaliti što izvod nije cjelovitiji, odnosno što autor izostavlja imena). Autorovi su stavovi jasno formulirani a znanstvena poanta dorečena; njegove su teze time otvorene prema raspravi, u kojoj je, uostalom, već bilo pohvalnih, ali i kritičkih tonova. Naposljetku, Krekićevi su članci nesumnjivo osvježili dubrovačku historiografiju: nametnuli joj nove teme (i time približili svjetskim trendovima), unijeli moderniju mozaičnu strukturu, usmjerili istraživanja prema zapostavljenim serijama Dubrovačkog arhiva (na pr. sudskoj građi), sustavno predstavljali dubrovačku povijest na međunarodnoj znanstvenoj sceni. Njihovo sabrano predstavljanje omogućit će inozemnu recepciju onih radova koji su sada prvi puta prevedeni, ali zasigurno i potaknuti nove rasprave u domaćoj historiografiji.

Nella Lonza

Vladimir Stipetić, Mladen Habek i Miroslav Buzadžić, Benedikt Kotruljević (Benedetto Cotrugli) of Dubrovnik on Double-Entry Book-keeping in the year 1458 - Before L. Pacioli. Paris: Hrvatski računovoda, 1997., 53 str.

Godinu dana nakon održavanja međunarodnog znanstvenog skupa o Benediktu Kotruljeviću u Dubrovniku, i tim povodom tiskanog zbornika, grupa autora objavila je na engleskom jeziku rad *Benedikt Kotruljević i dvostavno knjigovodstvo godine 1458. - prije Luce Paciolja*, s kojim je sudjelovala na Osmom svjetskom kongresu Međunarodne udruge za obrazovanje i istraživanje u računovodstvu, održanom u Parizu od 23. do 25. listopada 1997. godine. Ovaj rad nastao je s ciljem osvijetljavanja nemjerljivog doprino-

sa Dubrovčanina Benedikta Kotruljevića razvoju ekonomske misli kao prvog pisca teorije dvostavnog knjigovodstva u svijetu.

Uvodni dio rada osvrće se na društvene i ekonomske prilike koje su vladale u Dubrovniku XV. stoljeća. Dubrovnik Kotruljevićeva vremena bio je moćan trgovački i pomorski grad-država s razvijenim administrativnim aparatom, statutom i sofisticiranim upravljanjem državnim financijama. U takvom Dubrovniku odrastao je Benedikt Kotruljević, sin trgovca, koji se uz oca učio umijeću i spretnosti trgovačkog zanata. Trgovački kao i diplomatski poslanički poslovi vodili su ga diljem Europe. Autori nadalje pristupaju kraćoj raščlambi Kotruljevićevog znanstvenog rada s osvrtom na osnovne ekonomske postulate elaborirane u njegovom djelu *Knjiga o umijeću trgovanja*. Posebnu pozornost autori poklanjaju računovodstvu i njegovom mjestu u Kotruljevićevom djelu i to u svjetlu novopronađenog najstarijeg rukopisa Kotruljevićevog traktata o trgovini. Najnovija istraživanja pokazuju da Kotruljeviću nedvojbeno pripada zasluga što je prvi teorijski razradio dvostavno knjigovodstvo i uvidio njegovu nužnost i dalekosežni značaj. Rad je popraćen izborom iz literature, a uz potrebne napomene donesen je izvorni tekst XIII. poglavlja Kotruljevićevog najstarijeg rukopisa »O urednom vođenju poslovnih knjiga u trgovini.«, kao i engleski prijevod.

Vesna Baće

Žarko Muljačić, Putovanja Alberta Fortisa po Hrvatskoj i Sloveniji (1765-1791). Split: Književni krug, 1996., 190 str.

Alberto Fortis (1741-1803), talijanski prirodoslovac, književnik i polihistor bio je, kao navjestitelj i pronositelj novih ideja 18. stoljeća, izuzetno popularan i poznat u Europi svoga doba, koju je proputovao od Švicarske